

Statenmededeling

Onderwerp

Resultaten van de "Subsidieregeling ondersteuning gemeentelijke aanpak nimby-situaties Noord-Brabant"

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4469516

PS: 4477529

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Kennisnemen van de resultaten van de door GS vastgestelde subsidieregeling ondersteuning gemeentelijke aanpak nimby-situaties Noord-Brabant.

Aanleiding

Het onderwerp nimby (not in my backyard) en de daarmee samenhangende problematiek is algemeen bekend. Het gaat om bedrijven die niemand in zijn directe omgeving wil hebben, zoals bijvoorbeeld puinbrekers of mestverwerkings-bedrijven. Hoewel deze bedrijven voldoen aan de wettelijke normen bestaat er toch een weerstand tegen de vestiging van dit soort bedrijven in de nabijheid. Deze problematiek was al een aandachtspunt in voorafgaande bestuurs-akkoorden van het college van GS en dit heeft in 2013 geleid tot een herbezinning op de algemeen geldende zienswijze hoe met dit soort casuïstiek moest worden omgegaan. De herbezinning was een gezamenlijke actie van de toenmalige gedeputeerden voor Ruimte, Milieu en Economie in het kader van het Programma Werklocaties. De oude zienswijze hield in dat bedrijven die weliswaar aan de wettelijke normen voldeden maar toch voor blijvende overlast zorgden, moesten worden verplaatst naar geschikte locaties op bij voorkeur grote regionale bedrijventerreinen geschikt voor zware hinder gevende industrie.

In de praktijk is deze zienswijze geen haalbare optie gebleken. Gezien de hoeveelheid bedrijven (afhankelijk van de uitleg van de definitie nimby tussen de 600 en 2500) was noch de benodigde ruimte elders beschikbaar (duizenden hectaren) noch konden de financiële middelen voor deze verplaatsing (miljarden euro's) gevonden kunnen worden. Vrijwel nooit werd gekeken naar de mogelijkheid om de overlast op de huidige locatie op te lossen. Deze optie is daarom de inzet geworden van een nieuwe benadering door ons college

waarin een belangrijke rol voor de gemeente als gebiedsautoriteit is weggelegd. Deze nieuwe benadering heeft vorm gekregen in een subsidieregeling waarin gemeenten de mogelijkheid hebben gekregen om concrete probleemsituaties op deze manier aan te pakken. De subsidieregeling dateert van 2014 en een evaluatie was voorzien na afronding van de projecten in 2018. Niet alle projecten zijn afgerond maar de resultaten van de projecten zijn voldoende duidelijk om deze te rapporteren aan Provinciale Staten (zie bijlage 2). Wij hebben bovendien een extern bureau gevraagd een zestal projecten apart te evalueren (zie bijlage 1).

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4469516

PS: 4477529

Het bureau constateert dat op grond van de regeling duidelijk resultaten zijn geboekt op het gebied van leefbaarheid en dat door het beschikbaar stellen van financiële middelen drempels zijn weggenomen. Essentieel is de bereidheid van alle betrokkenen om aan de oplossing van het probleem mee te werken en het vooraf uitvoeren van een goede stakeholderanalyse en het secuur en rechtsgeldig vastleggen van afspraken. De succesfactoren in de aanpak zijn:

- een goede voorbereiding waarbij de rol, belangen en bereidwilligheid van betrokkenen duidelijk zijn;
- een proces waarin zowel het bedrijf als de omgeving worden betrokken;
- rolvastheid van de betrokkenen (duidelijkheid en betrouwbaarheid)
- een duidelijke planning met einddatum voor het realiseren van de oplossing

Daarnaast mag worden geconstateerd dat in vrijwel alle projecten door het initiatief van de betreffende gemeenten beweging is gekomen in probleemsituaties die soms al vele jaren bestonden en dat de gemeenten daarom een centrale rol hebben in de aanpak en oplossing van de nimby- problematiek in bestaande situaties.

Bevoegdheid

Noch GS noch Provinciale Staten hebben een directe taak of bevoegdheid ten aanzien van het oplossen van de nimby-problematiek. Wel heeft de provincie het doel om het woon-,lee- en vestigingsklimaat in Brabant te versterken. Om dit te bereiken moeten er vitale en toekomstbestendige werklocaties zijn in Brabant voor bedrijven en moeten bedrijven op de juiste plek kunnen groeien of vestigen. De onderhavige subsidieregeling geeft hier mede invulling aan.

Kernboodschap

- 1. De gemeenten hebben een centrale rol bij de aanpak van bestaande nimby-situaties.*

Er is pas sprake van een nimby-situatie als er geen mogelijkheden meer zijn om via vergunningverlening en of handhaving de ervaren overlast weg te nemen. Het gaat dus over legale situaties die toch voor overlast naar de omgeving zorgen. Het gaat in de praktijk overigens niet alleen over overlast van bedrijven naar omwonende burgers maar ook overlast die door bedrijven onderling wordt ervaren, bedrijven die niet kunnen uitbreiden op planologische gronden en ook overlast die gemeenten ervaren waar het gaat over bedrijven die in de weg staan voor een gewenste planologische ontwikkeling. De nimby-situaties zijn als

regel een mix van planologische belemmeringen en tekortkomingen in het milieu hygiënische voorzieningenniveau. Veel nimby-bedrijven zijn indertijd gevestigd in de periferie van de bestaande bebouwing of zelfs in het buitengebied omdat tot aan 1993 milieuvergunningen niet konden worden geweigerd op grond van strijdigheid met de vigerende bestemming. Een aantal bedrijven raakte daardoor ingekapseld door enerzijds oprukkende bebouwing anderzijds door planologische beperkingen in het buitengebied. Op het gebied van planologie is de gemeente de eerste gebiedsautoriteit. In het kader van de Omgevingswet zelfs nog op meer terreinen. Waar het gaat om het treffen van extra voorzieningen dan gaat dit ook buiten het kader van de Wet milieubeheer om en is het een zaak van onderhandeling met de directbetrokkenen (bedrijf en omwonenden). In beide situaties is daarom de gemeente de meest aangewezen partij om het initiatief te nemen. Deze aanname blijkt ook uit het resultaat van de gesubsidieerde projecten omdat in alle gevallen door het initiatief van de gemeenten beweging is gekomen in de situatie.

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4469516

PS: 4477529

2. Het provinciaal bestuur heeft een ondersteunende rol bij het oplossen van bestaande nimby-situaties.

Zoals hiervoor is gesteld hebben de gemeenten een centrale rol bij het oplossen van bestaande nimby-situaties. De rol van het provinciaal bestuur is daarom ondersteunend op het gebied van de planologische problematiek en door het delen van onze kennis op milieugebied. Naast onze rol in de bestaande nimby-situaties is de vraag wat onze rol is op het punt van een concrete huisvestingsvraag van nimby-bedrijven op de daarvoor geschikte bedrijventerreinen. Dit kunnen bedrijven zijn die een gewenste of noodzakelijke uitbreiding van hun activiteiten op een meer geschikte locatie willen ontwikkelen. Deze bedrijven zijn vaak niet welkom omdat deze nu niet voldoen aan de gehanteerde beeldkwaliteit voor deze terreinen maar ook doordat binnen de wettelijke normen toch overlast van deze bedrijven wordt ervaren. De bedrijven worden ook niet in de gelegenheid gesteld om aan deze beeldkwaliteitseisen en wellicht aanvullende milieuvoorzieningen te voldoen. Dit gebeurt niet zelden onder druk van reeds gevestigde bedrijven en ook omwonenden. Ook deze problematiek is in eerste aanleg een zaak van de gemeenten onderling om dit in het kader van de regionale afspraken en -samenwerking te regelen. De provincie kan onderdeel zijn van de samenwerking op dit vlak. Door casusgericht werken in de geest van de Omgevingswet wordt onze rol op dit thema nader gevormd.

3. De subsidieregeling voor ondersteuning gemeentelijke aanpak nimby-situaties in Noord-Brabant was éénmalig

Uit de resultaten van de zeventien projecten mag worden geconcludeerd dat de nieuwe aanpak van bestaande nimby-situaties in de praktijk werkt en tot resultaat kan leiden. Het zal niet in alle gevallen tot het gewenste resultaat leiden. Dit is geheel afhankelijk van de bereidheid bij de betrokken partijen om tot een oplossing te komen en het beschikbaar zijn van de benodigde middelen om het proces te faciliteren en de noodzakelijke voorzieningen te treffen. De conclusies

en aanbevelingen zijn toereikend om ook nieuwe situaties aan te pakken en daarom is geen vervolg op de huidige regeling noodzakelijk.

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4469516

PS: 4477529

Consequenties

1. *De provincie zal zich in blijven spannen om in bestaande nimby-situaties de betrokken partijen te ondersteunen in het bereiken van een oplossing.*

Deze inspanning heeft met name betrekking op het inbrengen van onze kennis en ervaring en ook onze taken en bevoegdheden op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening. De Nimby- bedrijven zullen voor het overgrote deel op de huidige locatie blijven functioneren en dat brengt fricties met zich mee door ontwikkelingen in en rondom deze bedrijven.

Europese en internationale zaken

n.v.t.

Communicatie

Gemeenten en andere betrokkenen worden over de resultaten van de Nimby-aanpak geïnformeerd door middel van een online magazine, dat u kunt raadplegen via www.brabant.nl/nimby.

Vervolg

In de evaluatie van het Programma Werklocaties zal het Nimby-thema worden meegenomen.

Bijlagen

1. Evaluatierapport van Bureau Berenschot
2. Overzicht van nimby-projecten en stand van zaken

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer M.A. Spanjers, (073) 681 27 76,
mspanjers@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer A.M.M. Bouman, (073) 680 81 40,
abouman@brabant.nl.

Datum

5 februari 2019

Documentnummer

GS: 4469516

PS: 4477529